

Mezinárodní rok zdraví rostlin zahájen

22.1.2020

Zdraví kulturních a planě rostoucích rostlin je jedním z předpokladů zachování života na zemi. Péče o zdraví rostlin - rostlinolékařství je široce založený obor, který rozvíjí preventivní i léčebné metody ochrany rostlin před původci chorob, škůdci a pleveli a zároveň podporuje hospodářský rozvoj, napomáhá ochraně životního prostředí, ovlivňuje i dostupnost a bezpečnost potravin. I proto Valné shromáždění OSN schválilo koncem roku 2018 usnesení, že rok 2020 bude Mezinárodním rokem zdraví rostlin (International Year of Plant Health = IYPH).

Hlavním důvodem rozhodnutí slavit rok 2020 jako IYPH je posílení povědomí laické veřejnosti o obsahu a významu zejména preventivních opatření proti zavlékání a šíření škodlivých organismů rostlin. To je také v souladu s posláním Mezinárodní úmluvy o ochraně rostlin (IPPC), která definuje zdraví rostlin jako „disciplínu využívající širokou škálu opatření za účelem zabránit šíření škůdců, původců chorob a plevelů do nových oblastí, zejména vlivem lidské činnosti při mezinárodním obchodu“. Právě důraz na princip předběžné opatrnosti, a tedy na omezení zavlékání nepůvodních škodlivých organismů do nových oblastí, je podle IPPC klíčová strategie v podmínkách globalizovaného obchodu s rostlinami a měnícího se klimatu.

Letos na jaře se v Římě při příležitosti 15. zasedání Komise pro fyto-sanitární opatření (výkonný orgán IPPC) uskuteční konference ministrů zemědělství smluvních stran IPPC, která má projednat a schválit novou celosvětovou strategii ochrany zdraví rostlin do roku 2030 a přijmout ministerskou deklaraci o významu ochrany zdraví rostlin. V průběhu roku 2020 se mají prakticky ve všech světadílech konat desítky konferencí, setkání, seminářů apod., s důrazem na propagaci zdraví rostlin. Významnou pro Evropu bude zejména konference v říjnu 2020 v Helsinkách ve Finsku s názvem „Ochrana zdraví rostlin v měnícím se světě“. Od roku 2021 má být 6. prosinec každoročně slaven jako Mezinárodní den zdraví rostlin. Bylo vytvořeno i mezinárodní logo k IYPH.

Doporučení OSN akcentovat v rámci Mezinárodního roku zdraví rostlin zejména rizika zavlékání škodlivých organismů do nových oblastí bude doplněno také národními tématy. V podmínkách České republiky si lze např. představit aktuální „žhavá“ témata jako je kůrovcová kalamita, přemnožení hraboše polního, ale třeba i neustálé omezování dostupnosti účinných látek přípravků na ochrany rostlin v EU z důvodu přísnějších požadavků na ochranu zdraví lidí a životního prostředí, a s tím související omezení běžné ochrany rostlin a rostoucí rizika vzniku rezistence populací škodlivých organismů k účinným látkám přípravků.

„Ministerstvo zemědělství se už od roku 2013 řídí Národním akčním plánem k bezpečnému používání pesticidů v České republice. Jeho opatření směřují k přiměřenému, bezpečnému a účinnému používání pesticidů proti škůdcům a chorobám rostlin. Významná část je zaměřena na ochranu vod před rezidui pesticidů. Ministerstvo také zemědělcům umožňuje čerpat podporu z dotačního programu na biologickou ochranu jako náhradu chemické ochrany rostlin. V rámci Programu rozvoje venkova je omezené používání pesticidů podporováno ročně na více než 26 tisících hektarech zemědělské půdy,“ řekl Jindřich Fialka, náměstek Sekce zemědělství a potravinářství Ministerstva zemědělství.

Na organizaci akcí konaných v rámci Mezinárodního roku zdraví rostlin se na území České republiky kromě ÚKZÚZ v roli národní organizace ochrany rostlin a MZe budou podílet i nevládní organizace, kterými jsou Česká akademie zemědělských věd, Česká společnost rostlinolékařská nebo Česká asociace ochrany rostlin, ale také rostlinolékaři z výzkumných ústavů a univerzit. Bylo také vybráno národní logo a motto „Zdravé rostliny pro lepší život“. *„Naším společným cílem je šíření povědomí veřejnosti o rostlinolékařství, jeho výzkumu i rizicích, která představují škůdci a choroby rostlin nejen pro pěstované zemědělské plodiny, ale i veřejné a soukromé zeleně ve městech nebo obcích i ve volné přírodě,“* uvedl ředitel ÚKZÚZ Daniel Jurečka.

V rámci IYPH bude ÚKZÚZ organizována fotosoutěž s tematikou významu rostlin v přírodě a v krajině, která bude pro veřejnost vyhlášena v měsíci květnu. Fotosoutěž bude probíhat prostřednictvím FB a výstava vítězných fotografií se uskuteční v Národním zemědělském muzeu v Praze u příležitosti zahájení výstavy „Lékaři rostlin“. Tato výstava bude zahájena v říjnu 2020 a potrvá dva roky. Představí návštěvníkům vývoj ochrany kulturních rostlin od raných počátků až po její současné trendy a seznámí návštěvníky s rolí a významem rostlinolékařů v měnící se zemědělské praxi. Její součástí bude i rostlinolékařský víkend pro veřejnost pod názvem „Také rostliny stůňou“.

Téma zdraví rostlin se projeví i v obsahu jednotlivých akcí nejen ÚKZÚZ, ale také spoluorganizátorů Mezinárodního dne zdraví rostlin. Více informací o akcích organizovaných v roce 2020 v rámci IYPH v ČR bude možno získat na [webu ČAZV](#).

Věříme, že těmito akcemi zaujmeme zejména laickou veřejnost a posílíme tak nejen povědomí o významu zdraví rostlin a rostlinolékařství, ale nalezneme v ní i důležitého partnera při ochraně našeho životního prostředí před zavlékáním nepůvodních škůdců, původců chorob rostlin a plevelů.